

GALOPPÖVERDOMSTOLEN

Protokoll hållet vid förhandling i Galoppöverdomstolen
den 28 augusti 2022 vid Bro Park

Ärende nr 10/2022

PARTER

KÄRANDE: Stallet StängInteBaren HB, Stall Malmberg HB, Erik Iwares och Anna Byström (Stallet StängInteBaren HB m.fl.)
c/o galopptränaren Caroline Malmberg

OMBUD: Lars-Gunnar Lendenius, närvarande

BITRÄDE: Galopptränaren Caroline Malmberg

SVARANDE: Svensk Galopp AB (Svensk Galopp) genom förbundsjuristen vid Svenskt Trav Göran Wahlman, ej närvarande

SAKEN: Skadestånd

BAKGRUND

Lokala galoppdomstolen vid Bro Park dömde den 24 juli 2022 i lopp 4 Ulrika Holmquist (hästen Swinging of Venice) för brott mot spöreglerna till ridförbud den 7 augusti 2022, Skandinaviskt Reglemente för Galopplöpningar (SRG) 6 kap. 31 §, 8 kap. 16 § 5 p. och SRG:s riktlinjer för påföljder. Lokala galoppdomstolen antecknade i beslutet att förseelsen ej anses ha påverkat resultatet.

Lokala galoppdomstolen noterade vidare i samma löpning att hästarna Timo Nurmos (Oliver Wilson) invändigt, Captain Chorus (Per-Anders Gråberg) i mitten och Swinging of Venice (Ulrika Holmquist) utvändigt, sammanstötter ca 300 m från mål och att lokala galoppdomstolen även mottog anmälan från Per-Anders Gråberg att hans häst förlorade momentum vid händelsen. Enligt lokala galoppdomstolen visade filmerna en mindre kedjereaktion men lokala galoppdomstolen kunde inte med säkerhet fastställa vem som orsakat det inträffade varför saken lämnades utan ytterligare åtgärd.

YRKANDE M. M.

Stallet StängInteBaren HB m.fl. yrkar att Svensk Galopp ska utge 26 000 kr i skadestånd.

Stallet StängInteBaren HB m.fl. yrkar ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen med 2 800 kr avseende ansökningsavgift och med 6 000 kr jämte mervärdesskatt avseende ersättning för ombud.

Svensk Galopp bestrider Stallet StängInteBaren HB m.fl:s yrkanden.

Stallet StängInteBaren HB m.fl. utvecklar grunden för käromålet.

Svensk Galopp utvecklar grunden för bestridandet.

Publik- och patrullfilmen från löpningen granskas.

Partena slutför sin talan.

Galoppöverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas den 13 september 2022)

Stallet StängInteBaren HB m.fl. har till utvecklande av grunderna för sin talan anfört: Hästen Timo Nurmos tävlade på Bro Park 24 juli i lopp 4. Enligt det av den lokala galoppdomstolen fastställda protokollet slutade Timo Nurmos som tvåa med en prisersättning om 24 000 kr. Segermarginalen för Swinging of Venice angavs av lokala galoppdomstolen ”vunnet efter strid med nos...”. Lokala galoppdomstolen anförde vidare att Ulrika Holmquist, jockey på Swinging of Venice, ”använde sitt spö på hästens bog i drivande syfte ca 420 m före mål”. Hon dömdes för denna förseelse till en dags ridförbud för ”brott mot spöreglerna”. Galoppdomstolen ansåg att drivningen inte hade påverkat resultatet med hänvisning till SRG 6 kap 31 § och 8 kap. 16 § 5 p.

Segermarginalen är enligt protokollet angiven till nos beroende på att något mått på en knappare segermarginal inte föreligger. I verkligheten var segermarginalen väsentligt mindre än en nos, om ens någon marginal alls. Detta konstaterande har betydelse för det resonemang som nedan förs. Enligt SRG 7 kap. 7 § 6 p. ska häst diskvalificeras vid drivning som är otillåten, om galoppdomstolen menar att förseelsen har betydelse för löpningsresultatet. Alternativt kan galoppdomstolen flytta ner hästen om det bedöms att hästen ändå skulle ha kommit på prisplats.

Vid studium av löpningsförloppet är det alldeles uppenbart att Swinging of Venice prestation påverkades av spödrivningen. Med hänsyn till den näst intill obefintliga segermarginalen är det för kärandena tydligt att löpningsresultatet påverkades. Drivningen hade en större påverkan på hästens prestation än så, men detta behöver inte här påvisas för att leda till slutsatsen att i frånvaro av drivning hade inte Swinging of Venice vunnit loppet.

Om kärandenas hemställan inte bifalls riskeras påtagligt negativa effekter på sporten och framtida löpningsförlopp. Det blir då en signal till att drivning är OK vad avser löpningsutfall, om än jockeyn bestraffas med en avstängning om en tävlingsdag. Vid större lopp kan det då alltid ”löna sig” att ge hästen något eller några spöslag för att säkra en eljest osäker vinst eller framträdande placering. Därmed skulle lokala galoppdomstolen ha medverkat till att etablera ett för sporten farligt och därmed olämpligt prejudikat.

Om ett otillåtet spöslag vid upploppets början inte ens är ”värt” en nos inställer sig med nödvändighet frågan: Vad är då ”värdet” i termer av segermarginal vid två eller flera spöslag vid början av upploppet eller för den delen längre fram? Den aktuella frågan kan också studeras från en annan utgångspunkt. Avsikten med drivning är uppenbart att påverka hästens prestation. Som tidigare framhållits räcker det

med att i detta fall påvisa att påverkan på hästens prestation endast var marginell. Så är det utom något som helst tvivel. Att i själva verket påverkan var större stärker vår argumentation ytterligare. Det är också enligt kändarens mening felaktigt att lokala galoppdomstolen vid sin bedömning av att resultatet inte påverkades ej gör referens till den bestämmelse som reglerar denna fråga, SRG 7 kap. 7 § 6 p. Lokala galoppdomstolen gör endast referens till den bestämmelse som ger möjligheten att döma ryttaren till påföljd.

Stallet StängInteBaren HB m.fl. har därutöver anført: Lokala galoppdomstolens felbedömning står i uppenbar strid mot SRG eller praxis. Det är fråga om en allvarlig felbedömning vilket är en förutsättning för att skadestånd ska dömas ut. Felbedömningen är allvarligt utifrån två utgångspunkter. Den första är med hänsyn till löpningsförloppet, det handlar om en synnerligen knapp målfotoförlust som var mindre än den nos som finns angiven i lokala galoppdomstolens protokoll. Det finns inte några mindre formulerade marginaler. Att Swinging of Venice prestanda påverkas marginellt är i sig tillfyllest för att komma till slutsatsen att resultatet påverkades. I själva verket, vilket stöds av filmerna från löpningen, är påverkan på hästens prestation betydligt mer än marginell, den är avsevärd. Den stärker slutsatsen om felpåverkan. Felbedömningen av lokala galoppdomstolen är här avsevärd.

Den andra utgångspunkten att det är en allvarlig felbedömning har att göra med konsekvenserna av felbedömningen. Den har en signaleffekt som innebär att det är godtagbart att använda spöet regelvidrigt, i vart fall fram till 420 m före mål. Det innebär att man i fortsättningen kan kalkylera med att det är lönsamt att använda spöet eftersom straffet är begränsat till en dags ridförbud för ryttaren ifråga. Särskilt vid större lopp kan man göra en ekonomisk bedömning av att det är värt med ridförbudet med hänsyn till de stora ekonomiska världen som står på spel. Om inte Galoppöverdomstolen fastställer att lokala galoppdomstolen gjort en avsevärd felbedömning som står i strid mot SRG så är det en signal till alla att det i vart fall är fritt fram att använda spöet fram till 420 meter före mål. Detta är en väldigt allvarlig konsekvens för galoppsporten som Galoppöverdomstolen måste stävja.

Caroline Malmborg har anført bl.a.: I söndags i Norge använde en jockey i en tvåårslopp spöet, hästen kom på tredje plats. Voldgiftsretten uppger i sitt protokoll att den övervägde att diskvalificera hästen men kom fram till att spöslaget inte hade påverkat resultatet. Den hästen var tretton längder före den fjärdeplacerade hästen. I detta fall handlar det mindre än en nos. Den signal som detta ger är att fram till 420 m är påverkan noll om galoppdomstolen inte beslutar om nedflyttning. Om den värderingen kvarstår bör ”spöfrågan” komma upp till diskussion igen. Om hästen när den kommer in på upploppet och ut ur sista sväng för ”att gå”, kan få den lilla klatschen som en maning ”att gå” är det värdefullt och kan vara värt. Vinkeln på spöet talar för att det är kraftigt spöslag på hästens bog, jockeyn viftar flera gånger med spöet utan att träffa och sedan blir det en klatsch. Det är ett ordentligt spöslag.

Svensk Galopp har till utvecklande av grunderna för bestridandet anført: Galoppöverdomstolen har i Ä 19/2021 bl.a. uttalat: Enligt 1 kap. 6 § SRG gäller att har en tävlingsfunktionär eller ett enligt SRG behörigt organ gjort en bedömning som måste anses stå i uppenbar strid mot SRG eller stadgad (vanlig) praxis eller om det annars föreligger särskilda skäl (grunner) kan Skandinavisk Galopp utge ersättning till tävlingsdeltagare för inträffad skada. Kan full bevisning inte föras om skadans storlek, utgår ersättning med ett belopp som motsvarar högst fjärdepriset i löpningen.

Att Galoppöverdomstolen inte delar en bedömning som lokala galoppdomstolen gör i ett beslut som den fattat innebär inte per automatik en rätt till skadestånd för den som uppger sig ha drabbats av en ekonomisk förlust (skada) på grund av lokala galoppdomstolens bedömning. För rätt till skadestånd ska det enligt 1 kap. 6 § SRG vara fråga om en bedömning av lokala galoppdomstolen som måste anses stå i uppenbar strid mot Skandinaviskt Reglemente för Galopplöpningar eller stadgad praxis eller om det annars föreligger särskilda skäl.

Galoppöverdomstolen ger i Ä 16/2021 exempel på där Svensk Galopp skulle kunna bli skadeståndsskyldig enligt 1 kap. 6 § SRG. Galoppöverdomstolen uttalade: ”Det skulle i och för sig kunna vara skadeståndsgrundande för Svensk Galopp om dess funktionärer och enligt SRG behöriga organ avviker från Svensk Galopps riktlinjer utan att motivera detta.” I det fallet handlade det inte om

den situationen utan om en bedömning som lokala galoppdomstolen har gjort, huruvida förutsättningarna enligt 7 kap. 8 § SRG att flytta ner Troubled Guy från första till andra plats är uppfyllda och där Galoppöverdomstolen inte delar lokala galoppdomstolens bedömning.

När det gäller en bedömning av lokala galoppdomstolen huruvida rekvisiten i en viss bestämmelse i SRG är uppfyllda, måste det enligt Galoppöverdomstolen vara fråga om en avsevärd felbedömning från lokala galoppdomstolens sida för att bedömningen ska anses stå i uppenbar strid mot SRG eller stadgad praxis för att skadeståndsskyldighet för Svensk Galopp ska aktualiseras. En sådan grov felbedömning föreligger enligt Galoppöverdomstolen i detta fall inte från lokala galoppdomstolens sida. Svensk Galopp hävdar med bestämdhet att beslutet från lokala galoppdomstolen, att bestraffa Ulrika Holmquist för brott mot spöreglerna och samtidigt anse att drivningen inte påverkat resultatet, absolut inte kan anses stå i uppenbar strid mot SRG eller stadgad praxis. Således kan någon skadeståndsskyldighet inte aktualiseras.

Galoppöverdomstolens bedömning

Enligt 6 kap. 31 andra stycket SRG gäller vid överträdelse av 6 kap. 31 § första stycket SRG, 7 kap 7 § 6 p. och 8 kap 16 § 5 p. SRG.

Till påföljd (straff) döms enligt 8 kap. 16 § 5 p. SRG ryttare som bryter mot bestämmelserna om ridningen från start till mål och om användningen av spö enligt 6 kap. 25-29 och 31 §§ SRG.

Enligt Skandinavisk Galopps riktlinjer för påföljder (bestraffningar) ska vid överträdelse av 6 kap. 31 § SRG vid förstagångsförseelse där prissumman understiger 120 000 kr ridförbudet bestämmas till en dag.

Häst ska enligt 7 kap. 7 § 7 p. SRG diskvalificeras i löpningen om ryttaren använt spö eller tyglar för drivning i strid med bestämmelserna i 6 kap. 31 § och om galoppdomstolen bedömer att förseelsen har betydelse för löpningens resultat. I stället för att diskvalificera hästen kan den flyttas ner om lokala galoppdomstolen bedömer att hästen ändå skulle ha kommit på prisplats.

Av filmerna från löpningen framgår att Ulrika Holmquist (Swinging of Venice) ca 420 meter före mål håller spöet i höger hand varvid spöet pendlar upp och ner och träffar hästens bog. Enligt Galoppöverdomstolen handlar det inte om spöslag som utdelas med någon större kraft.

För att Swinging of Venice av lokala galoppdomstolen skulle ha flyttats ner och placeras efter hästen Timo Nurmos (Timo Nurmos) måste det föreligga ett orsakssamband mellan spöslaget/en och att Swinging of Venice kom före Timo Nurmos i mål. Som Galoppöverdomstolen uttalat i ärende 19/2021 (BeWe Horsshoes AB ./ Svenska Galopp) gäller ett beviskrav för orsakssambandet mellan den händelse som uppges ha påverkat hästens placering i mål och själva placeringen. I avsaknad av stipulerat beviskrav i SRG tillämpar Galoppöverdomstolen den s.k. överviktsprincipen vad gäller bevisning om orsakssambandet mellan Ulrika Holmquists spöslag på Swinging of Venice och att hästen kom före Timo Nurmos i mål. Enligt överviktsprincipen åläggs inte någon av parterna en bevisbörda. Man låter istället parternas versioner stå mot varandra och låter den version som är mest sannolik ligga till grund för domen. Det krävs således inte att någon version når ett visst mått av sannolikhet utan det räcker att ena versionen är mer sannolik än den motstående versionen. I engelsk rätt talas om ”more likely than not, 51 procent test or making a decision the preponderance of the the evidence”. Med hänsyn härtill skulle det enligt Galoppöverdomstolen kunna framstå som mer sannolikt att spöslaget/en på Swinging of Venice påverkat hästens placering i mål än det/de inte skulle ha gjort det.

Spöslaget/en på Swinging of Venice kan enligt Galoppöverdomstolen inte ses isolerat/de utan måste ses med beaktande av återstoden av löpningsförloppet. Som lokala galoppdomstolen noterar i sitt protokoll sammanstötter ca 300 meter för mål Oliver Wilson (hästen Timo Nurmos), Per-Anders Gråberg (hästen Captain Chorus) och Ulrika Holmquist (hästen Swinging of Venice). Enligt protokollet mottog lokala galoppdomstolen en anmälan från Per-Anders Gråberg att hans häst förlorat momentum vid händelsen,

att filmerna visar en mindre kedjereaktion och att lokala galoppdomstolen inte med säkerhet kan fastställa vad som orsakat det inträffade varför saken lämnades utan ytterligare åtgärd.

Av patrullfilmen från löpningen framgår enligt Galoppöverdomstolen att Timo Nurmos ca 300 m före mål inte håller sitt spår utan går flera spår utåt i banan och därvid kommer i kontakt med Captain Chorus. Den händelsen har, med hänsyn till det knappa avståndet mellan Swinging of Venice och Timo Nurmos i mål, enligt Galoppöverdomstolen haft större inverkan på Timo Nurmos placering efter Swinging of Venice i mål än det av Ulrika Holmquist på hästen Swinging of Venice utdelade spöslaget/en. Det var därför en korrekt bedömning av lokala galoppdomstolen att inte flytta ner Swinging of Venice efter Timo Nurmos målplacering. Då Galoppöverdomstolens delar lokala galoppdomstolens bedömning att inte flytta ner Swinging of Venice efter Timo Nurmos saknar Galoppöverdomstolen anledning att pröva huruvida kändarna har rätt till skadestånd av Svensk Galopp enligt 1 kap. 6 § SRG.

Galoppöverdomstolen ogillar Stallet StängInteBaren HB m.fl.s yrkande om skadestånd. Stallet StängInteBaren HB m.fl. yrkande om ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen ska till följd härav lämnas utan bifall.

Stallet StängInteBaren HB m.fl. ska med hänsyn till utgången i Galoppöverdomstolen enligt 9 kap 19 § andra stycket SRG betala ansökningsavgift, 2 800 kr till Svensk Galopp.

I avgörandet har deltagit universitetslektorn, jur kand Ronny Hagelberg, f d generalsekreteraren, jur kand Björn Eklund och verkställande direktören Christer Segner. Enhälligt.